

CO PEJSEK VIDĚL

M Víte, děti, že i pejskové mají sny? Jako náš pejsek na obrázku. Zdálo se mu, že je hlídačem v hlavní bráně zoologické zahrady. Byla noc, jen měsíček svítil, a tu najednou, co to pejsek vidí?! Ježda, to je ale nadělení. Jedno zvířátko za druhým si to šine skrz bránu a „hurá“ pryč. To se ví, že pejsek začal hlásit (štěkat) jména zvířátek, která právě branou procházela, ale hlídač byl asi nahluchlý nebo spal. A tak pejsek štěkal a štěkal, až se z toho rozkašlal a ... probudil se. Uf, byl to jenom sen. Podíval se na hlídače, hlídač pohlédl na něj a pohladil ho na hlavě. Vždyť oba dobře vědí, že kdyby pejsek opravdu zaštěkal, hlídač bude hned vědět, kolik uhodilo.

D Pedagog nejprve s dětmi pojmenuje zvířátka, na která bude pejsek (při cvičení) štěkat. Pedagog vyslovuje pomalu a s lehkým důrazem na jednotlivé slabiky.

Pak můžeme začít. Děti jsou hlídači a pedagog představuje pejska. Děti budou mít v ruce tužku, a když pejsek zaštěká na zvířátko, zapíše do kolonky vedle zvířátka tolik teček, kolikrát pejsek zaštěkal. Hned tak kontrolují, zda pejsek (pedagog) zaštěkal správně. Správně zaštěkat znamená, že pejsek zaštěká tolikrát, kolik má slabik jméno zvířátka, na které štěká.

Děti budou pracovat vsedě u stolu. Připraveny čekají na první zaštěkání pejska. Formu štěkání necháváme na pedagogovi, může to být tlesknutí či lusknutí prsty, nebo bude pedagog hlásit počet slabik krátkým hafnutím. Děti, vědí že pejsek bude hlásit zvířátka postupně a jedno za druhým shora dolů. Jednotlivá hlášení odděluje pedagog upozorněním: Pozor, nastražte uši, přichází další zvířátko...

Pedagog může probraná zvířátka ještě jednou zopakovat, aby děti samy mohly opravit případné nedostatky.

Pedagog dle situace úkol rozdělí na několik cvičení s několikadenní přestávkou.

H Po skončení hafání pedagog spolu s dětmi kontroluje správnost zápisu. Nejprve spolu s dětmi znovu nahlas vyslovuje jména zvířátek s (menším či větším) důrazem na slabiky. Děti si počet teček samy kontrolují a opravují. Pedagog individuálně napomáhá.

Na závěr se pedagog může dětí zeptat, jestli byl dobrým hlídačím pejskem a nahlásil správně všechna zvířátka. Jestli ano, jistě zaslouží malou odměnu.

A Pedagog nebo šikovné dítě bude pejskem a děti budou představovat cvičená zvířátka. Pravidla: jednou HAF = dřep; dvakrát HAF = po-skok; třikrát HAF = o-toč-ka; čtyřikrát HAF = ko-tr-me-lec

Protože cvičení bude rychlé, budou děti cvičit na volném terénu.

Cvičíme zvesela, až do zadýchání, lehce si odpočineme a ještě jednou. A jestli pejsek bude chtít, zacvičí si se zvířátka, alespoň to budou méně kazit.

HÁDANKA

Chodí pod korunou – král není,
nosí ostruhy – rytíř není,
barevný šat – šašek není,
k ránu budívá – ponocný není. (*kohout*)

PLETENÍ

Prý je nečas a nevlídno a plískanice, hromy, blesky, déšť, vítr a sychravo, kopyto, jelito, platí to a podzim je tu co nevidět a pak prý uhodí zima. Upleť mi, babičko, něco teplého, povídá babičce obr Samson a že prý hnedle tedkonc musí jít hlídat skálu a pak se pro to teplé upletené vrátí, asi prý za tři dny.

Babička vzala košík klubek ovčí vlny, před sebe položila vzor, vzala si pletací jehlice a začala plést. A pletla a pletla a pletla, až na ni přišla dřímota a milá babička usnula. Jejda, to bude pozdvižení, jestli se obr vrátí a nebude to hotové. Tak co, děti, pomůžeme jí? Ano? Tak honem do práce, nemáme moc času, jen tři dny.

Skutečně dodržíme práci po dobu tří dnů. Pedagog bude bezprostředně před návratem ke cvičení dětem oznamovat, kolik dnů ještě zbývá, než se obr vrátí.

První den budou děti plést modrou vlnkou dle přiloženého vzoru.

Druhý den budou děti plést žlutou vlnkou dle přiloženého vzoru.

Třetí den budou děti plést červenou a hnědou (černou) vlnkou dle přiloženého vzoru.

Hotovo. A teď, děti, kdo mi poví, co jsme to vlastně babičce pomáhali plést? Šálu? Kdepak šálu, ponožka je to! A kolik ponožek obr potřebuje? Ano, dvě. Tak to máme hotovou přesně polovinu práce. A tak zítra ve volném čase pomůžete babičce uplést i tu druhou obří ponožku, co říkáte? Snad se obr zatoulal a vrátí se až čtvrtý den. Kdo může, pomůže!

Druhous ponožku děti pletou ve Včeličce za cvičením Krotitel tornáda.

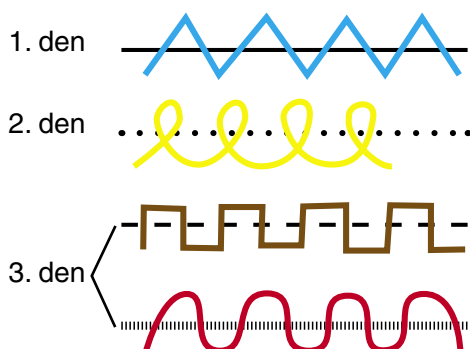

Pedagog navodí veselou atmosféru. Představte si, děti, obr Samson se vrátil už třetí den a chce svou šálu. My mu ji ale nemůžeme dát, protože on neví, že to není šála, ale ponožka. Kdyby zjistil, že to je jen ponožka, navíc jen jedna ponožka pro dvounohého obra, hrozně by se rozčílil.

Jedno dítě bude obr Samson a bude honit toho, kdo zrovna má v ruce velkou ponožku. Ten může v tísní – tedy když ho obr Samson už málem drží, hodit ponožku někomu dalšímu. Pokud obr chytne s ponožkou v ruce toho, kdo ji nestačil přehodit někomu jinému, ten chycený se stává obrem Samsonem. Hrajeme na dostatečně velkém prostoru.

JAK JE TO SPRÁVNĚ?

Naše máma vzkazuje vám hrneček,
abyste jí půjčili dobrý večer,
že vám dá kaši na ořechy.

KDO TO BYL?

M Čeká nás, děti, opravdová lekce detektivního umění. Podívejte se na roztrhaný portrét – obrázek obličeje. Vezměte si do ruky pastelku a zkuste na znovu sestavené útržky papíru dokreslit původní portrét. Budete pracovat po dobu 5 (10) minut a pak skončíte. Pracujte soustředěně a potichu. Jste připraveni? Pozor... Začínáme. Kdo bude první, hned se přihlásí.

D Pedagog stanovenou dobu cvičení pouze ohlásí, neklade na ni důraz a blíž nevysvětluje. Čas ale měří a stanovenou dobu přesně dodrží. Pedagog v průběhu práce jednotlivě pomáhá slabším detektivům. Po ukončení cvičení musí všichni hned položit pastelku na stůl, pedagog děti obejde a zběžně prohlédne práci všech detektivů a pak vydá pokyn k dokončení. Teď je cvičení hlasité a veselé, pedagog vyzve úspěšné detektivy, aby pomohli s luštěním těm slabším.

H A na závěr otázka pro všechny: Je ten dotyčný, kterého už mají všichni detektivové nakresleného, tím, kdo snědl tetě vdolek? Nebo je to někdo jiný z těch dole? Aha...
A kdo má v puse čokoládu a kdo třešně? Aha... A kdo snědl otazník a kdo snědl vykřičník?

A Veselé cvičení s předem určeným časovým limitem si zahrajeme i ve skupinách. Každá skupina dostane za úkol najít, roztřídit a správně složit pedagogem předem připravené (rozstříhané na cca 8 ks a zamíchané) tři obrázky velikosti A3. Pedagog může použít i obrázky z časopisu formátu A4.

Nejprve skládá první skupina. Ostatní děti bez zasahování a radění sledují práci konkurenční skupiny a čas k tomu vyhrazený. Pedagog časový limit na práci předem vyhlásí (max. 10 minut pro jednu skupinu).

V ideálním případě mohou všichni vidět na hodiny ve třídě a vědět, jaký časový úsek mají vyhrazený na práci. Cvičení je přesto veselé a víc než výsledný čas je důležité správné složení obrázků a pěkná spolupráce.

H Odměnou by mohlo být nakrájené jablíčko pro všechny.

Obličej dole pod obrázkem patří tomu, kdo snědl:

1. čokoládu, 2. vdolek, 3. třešně, 4. vykřičník, 5. otazník

DĚDEČKOVI KRÁLÍCI

M Dědeček se usmívá. Aby ne. Chtěl dát krmení svým čtyřem králíkům, otevřel dvířka, na chvíli se otočil pro seno a králíci hned hupky dupky a honem pryč z kotce. Ale daleko ušáci čtveráci neutekli. Přehopkovali dvorek a schovali se na konci u plotu za kameny. Ale zapoměli na své dlouhé uši, a tak se dědeček směje. A víte proč, děti? Dokonce už na dálku pozná, který králík je schovaný za kterým kamenem. Cože? Že podle uší, říkáte? Kdepak podle uší. Podle stop, které za sebou králíci na dvorku nechali. A jak dědeček ty svoje králíky poznal? To bude i váš úkol. A jestli to dokážete, budete se určitě smát jako dědeček.

D Pedagog si s dětmi popovídá o rozdílné velikosti králíků. Čím je králík větší, tím má větší stopy.

Největší je králík Maxim, menší je králík Ferda, ještě menší je králík Karlík a nejmenší králíček se jmenuje Karlíček.

Každý králík má na krku barevný obojek. Stejnou barvou označí děti kámen, za kterým se skrývá (dle jejich mínění) ten vybraný králík.

Dnes budou děti určovat, kde se schovali libovolní dva králíci. Budou pracovat pozorně a mohou se spolu radit. Najít cestičku podle stop není vůbec jednoduché, protože:

1. Rozdíl ve velikosti stop u jednotlivých králíků není tak veliký.
2. Stopy se ztrácejí, pokud králík běží přes kameny.
3. Králíci na kamenech rádi mění směr svého běhu.

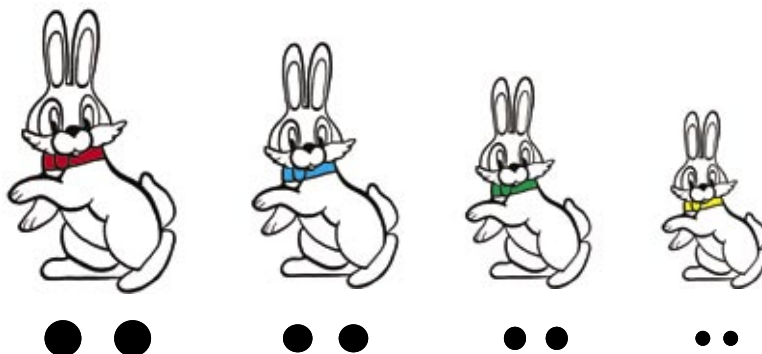
Při návratu ke cvičení, s týdenní přestávkou, si děti nejprve zkontrolují (případně samy opraví) své předchozí tipy a pak určí, kde se schovali zbývající dva králíci.

H Všechny králíky už děti umějí pojmenovat a skoro se jim neplete Karlík s králíkem a Karlíček s králíčkem. Pak to všichni dohromady s pedagogem zkontrolují. Králíky si na závěr vymalují.

A Jakákoli varianta hry „Na schovávanou“ někde v přírodě. Všichni se vystřídají na postu hledajícího.

JAZYKOLAM:

Králík Karlík ukryl krásného králíčka Karlíčka před Karlem, ušáků králem.

VYMALOVÁNKA

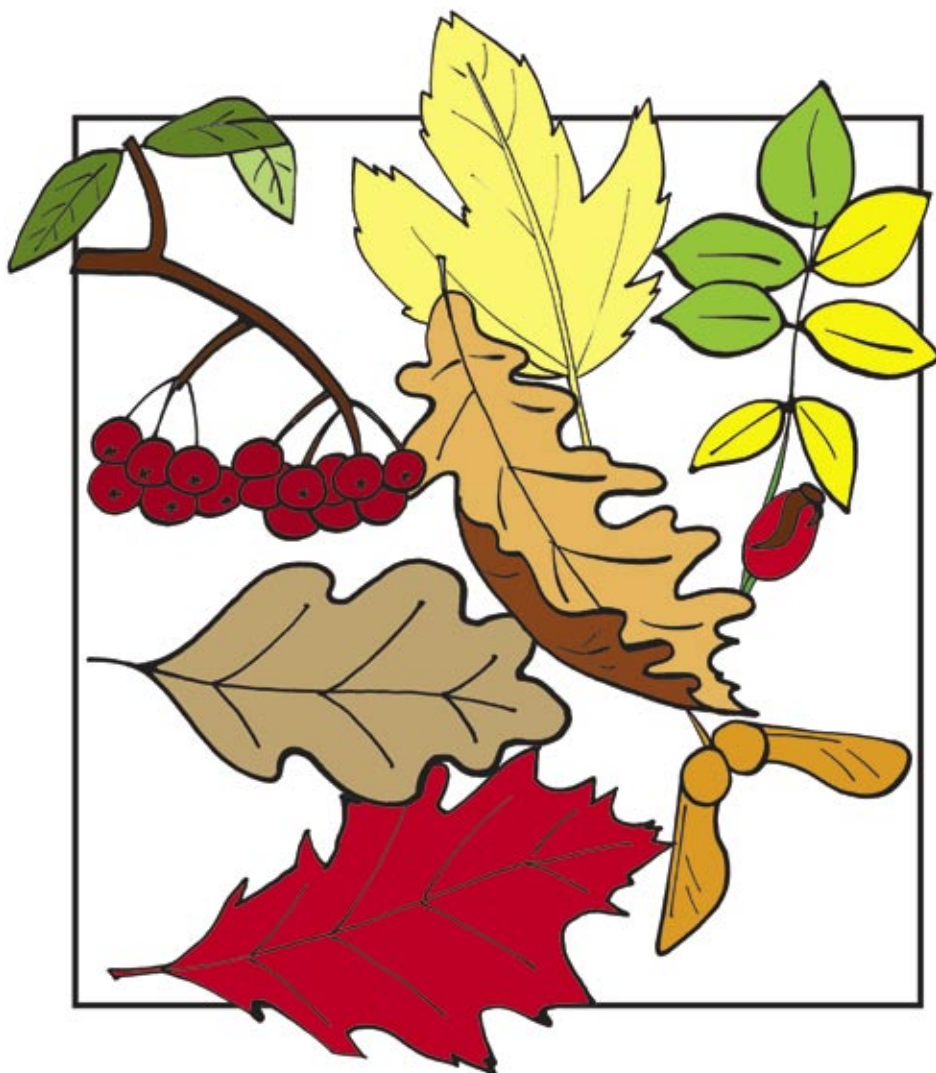
D Děti budou pracovat pouze s barvami, znázorněnými na vzorové kresbě. Budou malovat na stránku předem vystřiženou ze Včeličky. Vymalovávat budou podle přiloženého vzoru. Než začnou malovat, projde pedagog s dětmi označení barev. (Jakou barvu má...?) Pedagog zkontroluje připravené barvy, aby nebyly příliš vodové a byly spíše husté (nekapou pak tolik ze štětce).

Velikost štětce 1–4. Tvar štětce je kulatý.

Děti si po namočení štětce otřou o hranu misky, než ho přenesou nad místo malby. Pracují soustředěně a pečlivě, aby stopa štětce příliš nepřesahovala hranice vymalovávaných objektů. Pedagog před zahájením práce dětem oznámí, že práci bude hodnotit. Jedničku s hvězdičkou dostane ten, kdo vymaluje správně podle vzoru. Jedničku dostane ten, kdo to mohl udělat lépe, kdyby chtěl. Zda pedagog bude chtít udělit i jedna mínus a za co, nechává Včelička na něm.

H Povedlo se?

Uděláme si výstavu, nebo obraz doneseme babičce?

KROTITEL TORNÁDA

Víte, děti, co je to tornádo? Ano, to je ten mocný vítr, který se točí hrozitánsky rychle dokola a při své cestě všechno ničí. Kdo před ním neuteče, ten má smůlu.

To by bylo, páni, umět ho alespoň trochu zkrotit. A víte co? Zahrajeme si spolu na krotitele tornáda a uvidíme, zda by z někoho z vás mohl jednou vyrůst opravdový krotitel.

Pedagog před cvičením ve Včeličce zařadí pohybovou aktivitu. Děti vestoje uvolněně točí rukama na jednu i na druhou stranu. Postupně procvičí ramena, loket, zápěstí, jednotlivé prsty.

Děti budou pracovat vsedě, pedagog demonstruje správný špetkovitý úchop pastelky a správné držení těla při krocení tornáda.

Děti budou, s předloktím opřeným o pracovní desku, kroužit jako tornádo (spirála) a navádět rozmanitě po ploše papíru tak, aby okraje (linka) tornáda nezasahovaly objekty (velikost objektů je vyznačena červeným ochranným kroužkem), které jsou na ploše znázorněny.

Děti se budou snažit v průběhu práce (s kroucením a kličkováním tornáda) linku nepřerušovat. Pedagog během práce vydává pokyny ke změně směru otáčení tornáda (spirály).

Na závěr cvičení pedagog práci mladých adeptů na krotitele tornáda zkontroluje, zhodnotí, pochválí a vyzve k návratu ke cvičení za pár dní s jinou barvou kouzelné hůlky.

Totéž nás nyní čeká při cvičení ve skupinách. Děti budou pracovat ve skupinách (3–5 dětí). Na papír formátu A2 pedagog rozestaví drobné předměty (hračky, kostky, autíčka, figurky atd.) a nakreslí kolem nich ochranný (kontrolní) kroužek. Děti se kolem papíru seskupí v pozici velkých krotitelů tornád – na čtyřech (jako pejsek). Volnou rukou pak, na pokyn pedagoga, začnou všichni kroutit tornádo (spirálu). Spirála (tornádo) musí projít vedle a kolem všech předmětů ležících na ploše papíru.

Cvičení pojmem jako závod. Vyhrává ta skupina, která nejlépe spolupracovala, byla nejdříve hotová a tornádem poškodila nejméně věcí (neprotnula ochranný kroužek kolem předmětů).

Pedagog po ukončení práce poslední skupiny ponechá hodnocení (pod jemným vedením) na samotných dětech.

HÁDANKA:

Kousá, kousá – nemá zubů,

lítá, lítá – nemá křídel.

(sníh)

LESNÍ SKŘÍTEK

M Vidíte ho někdo? Skřítek je dobře maskovaný. Tenhle je trochu vidět, protože se chce ukázat, ale kdyby nechtěl, mohly byste ho, děti, vidět jen přes kouzelné pohádkové brýle. Lesní skřítek se obléká vždy do barev a tvarů, jaké má les v různých ročních obdobích. A teď přišel podzim. Jaké jsou podzimní měsíce? Jaké barvy si obléká les na podzim, děti? Ano, hnědou, červenou, oranžovou, žlutou, zlatou, zelenou. Právě z těchto barev ušijeme podzimní oblečky našim lesním skřítkům. Hned vám povím, jak to uděláme.

D A Pedagog připraví děti na výlet do lesa (parku, zahrady) s cílem poznávat barvy, stromy a pozorovat přírodu. Každé dítě si na výletě nasbírá trochu materiálu (různobarevné listy, trávu, větvičky, suché plody). Samozřejmě, pokud to není možné, pedagog materiál zajistí sám, ale Včelička klade důraz na výlet, který má tvořit součást cvičení ve cvičebnici. Na stránku ve Včeličce bude každé dítě ztvárňovat lesního skřítku z přineseného materiálu tak, jak si ho samo představuje. Pozor! Skřítku vytvoří schovaného, viditelného jen pozorným očím. Děti mohou na předem vystříženou stránku skřítku lepit, ale spíše navrhujeme předměty namáčet do podzimních barev a obtiskovat. Děti mohou využít i kresby pastelkou, ale jen černou.

H Na závěr děti své skřítky pojmenují, pedagog jméno napíše do kolonky a připojí i jméno tvůrce. Všechny skřítky vystavíme na odív.

NAUČÍME SE NAZPAMĚŤ:

List a lístek, lísteček
já jsem z lesa skříteček.
Hledej,hledej, hledači,
koukat jenom nestačí.
Tichotiše musíš stát,
když chceš z lesa hodně znát.

